

УДК 159.922.3: 75.03

DOI <https://doi.org/10.30970/2522-1876-2020-6-15>

ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ УПОДОБАНЬ СТИЛІВ У ЖИВОПИСІ

Юлія Мартинюк

*Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
вул. Дворянська, 2, м. Одеса, Україна, 65082
qerida28@gmail.com*

Метою статті є теоретичне обґрунтування та емпіричне дослідження зв'язку особливостей виховання у уподобань стилю живопису. У статті розглядається актуальна для сучасного суспільства тема, а саме зв'язок залежності художніх переваг і сімейної культури. Зроблено акцент на тому, що родина завжди відігравала особливу роль у вдосконаленні особистості, формуванні її індивідуальної картини світу, а також у накопиченні ціннісного та культурного досвіду.

Методи. З метою дослідження психологічних особливостей виховання був використаний тест-опитувальник батьківського ставлення (автори Г. Варга, В. Столін), опитувальник «Поведінка батьків і ставлення до них» (автор Е. Шафер), опитувальник емоційних стосунків у сім'ї (автор Є.І. Захарова), Вісбаденський опитувальник до методу позитивної психотерапії і сімейної психотерапії (WIPPF). Для дослідження уподобань певного стилю живопису були використані авторська анкета, а також метод спостереження та метод бесіди для уточнення достовірності отриманих результатів.

Результати. Встановлено зв'язок між психологічними особливостями виховання респондентів та вподобаннями певних стилів у живописі. У ході дослідження встановлено значущий кореляційний зв'язок між ліберальним стилем виховання, позитивним образом батька і мати та вподобанням стилю Відродження в живописі. Своєю чергою, встановлено значущий кореляційний зв'язок між авторитарним стилем виховання із скоріше позитивним образом матері та негативним образом батька й уподобанням стилю бароко в живописі. Необхідно зазначити, що встановлено прямий кореляційний зв'язок між авторитарним стилем виховання та вподобанням класичного стилю в живописі. Емпірично встановлено прямий кореляційний зв'язок між авторитарним, а також ліберальним стилями виховання та між уподобанням імпресіоністичного і абстрактного стилів у живописі. Встановлено, що існує прямий кореляційний зв'язок між демократичним стилем виховання та уподобанням сюрреалістичного стилю у живописі.

Висновки. Аналіз особливостей виховання як чинника формування уподобань стилів у живописі свідчить про те, що існує зв'язок між стилями виховання, особливостями взаємовідносин у родині і сформованими образами батьків та вподобаннями певних стилів у живописі.

Ключові слова: особистість, мистецтво, стилі і жанри в живописі, культура, сімейні цінності, стилі виховання, родина, структура родини, образ батьків.

Вступ. Культура відіграє особливу роль у вдосконаленні особистості, формуванні її індивідуальної картини світу, бо в ній акумульовано весь емоційно-моральний та оцінний досвід суспільства. Сьогодні існує багато робіт, присвячених впливу мистецтва на особистість та прояву психологічних особливостей розвитку особистості у творчій діяльності. Але необхідно зазначити, що як частина однієї родини, суспільства, як сучасник епохи, як представник покоління кожна особистість певним чином включає до власної історії сторінки історії своєї родини. Отже, набуває особливої актуальності встановлення впливу

особливостей виховання на сприйняття мистецтва. Це пов'язано з тим, що без виявлення особливостей розвитку цінностей сім'ї неможливе формування системи життєвих і художньо-естетичних цінностей, оскільки індивідуальна історія зумовлює ставлення до майбутнього з його життєвими перспективами, планами й сподіваннями, мріями та шляхами їх досягнення. Життєвий шлях особистості та її культурний розвиток, які є результатом виховання, можуть сприяти формуванню особливостей сприйняття різних напрямів мистецтва. Завдання мистецтва, передусім живописі, полягає у тому, щоб показати дійсний і цікавий світ внутрішнього світу митця, особливості епохи тощо. Розгляд особливостей виховання дає можливість розібратися у загальних зв'язках і закономірностях культурного розвитку особистості; виявити закони, згідно з якими відбувається розвиток людської культури у цілому; прогнозувати культурні процеси особистості.

Метою дослідження є розкриття зв'язку особливостей виховання та уподобань особистістю певних стилів живопису.

Завдання:

1. Теоретичний аналіз літератури з проблеми дослідження впливу сімейного виховання на формування культурних цінностей особистості.
2. Встановлення зв'язку між уподобаннями особистістю певних стилів живопису та особливостями виховання.

1. Теоретичне обґрунтування проблеми. Розвиток людини – надзвичайно складний процес, в якому беруть участь багато чинників. Серед них помітну роль відіграє і художня культура – специфічна сфера діяльності з різнорідними і неоднозначними зв'язками з багатьма сферами суспільного життя. Розвиваючись під безпосереднім впливом ідеологічних і соціально-економічних процесів, художня культура, своєю чергою, має суттєвий вплив, і передусім тоді, коли вона виступає ефективним засобом формування людини [1; 2].

На шляху виявлення і пізнання ефективності художньої культури виникають серйозні теоретичні та практичні труднощі, пов'язані передусім із самою природою сприйняття мистецтва. Воно опосередковане досить складними процесами розвитку духовного світу людини, участю в них значної кількості інших соціальних чинників, тому його не завжди можна точно оцінити. Більшість соціальних умов визначає належність людини до різних сімей із притаманною їм субкультурою. Дитина вступає у вже готові, об'єктивно дані їй сімейні обставини, вона позбавлена вибору та не може ухилитися від нього [3].

Є щільний зв'язок між психологічною атмосферою, яка склалася у сім'ї, та особистістю: за відсутності серйозних конфліктів між батьками у дитини формуються відповідальність, чуйність, комунікативність, а негативна психологічна атмосфера в сім'ї провокує недостатню потребу у спілкуванні з оточуючими, агресивність, байдужість та ін. [4]. Згідно із цим, роль сім'ї та найближчого оточення у процесі нормальної соціалізації важко переоцінити, оскільки більшість сімей – це не просто сукупність людей, пов'язаних між собою формальними та неформальними відносинами, це складна соціальна підсистема, відношення між членами якої певним чином структуровані [4].

Традиційно родина сприймається як природне середовище, що забезпечує гармонійний розвиток і соціальну адаптацію. Отже, якщо родина має обмежену естетично-художню підготовку, людина прилучається до особливостей сімейної культури з переконаністю їх достатності для власного життя. У цьому разі фактично зупиняється процес саморозвитку людської духовності, відбувається відмежування людини від світових художніх надбань, що негативно позначається не лише на творчих спроможностях окремої особистості, а й суспільства у цілому як у певно визначених історичних умовах, так і в умовах його власного самовідтворення [5].

Теоретичний аналіз показав, що найінтимніші і найособистісні складники нашої істоти втягують у коло соціального життя й особливості сприйняття мистецтва, тому мистецтво володіє значним арсеналом специфічних засобів, відсутніх в інших формах людської свідомості. Свідомість людини непомітно, як розум, почуття, воля відображаються в ідеологічних аспектах, відображається й у живописі, будучи органічно вплетеною в тканину живих, зримих художніх образів [6].

Ураховуючи вищезазначене, сімейні відносини виступають найбільш важливим та значущим чинником становлення особистості. Своєю чергою, головним чинником, який характеризує сім'ю, є психологічна атмосфера: довіри, взаємної поваги, доброзичливого ставлення один до одного, взаємної прив'язаності, прагнення прийти на допомогу, підтримати один одного. Суб'єктивні погляди батьків на сутність сім'ї, їхній образ життя багато в чому визначають гармонійний та благополучний розвиток у подальшому, а також особливості світогляду і культури особистості [7].

Таким чином, розвиток сімейної рефлексії, гармонії у відносинах, сімейної культури впливає на рівень психологічної культури особистості. Актуальним стає завдання встановлення, які саме особливості виховання можуть вплинути на особливості формування уподобань стилів живопису.

2. Методологічна основа дослідження: згідно із системно-структурним підходом, детальному аналізу піддаються такі поняття, як «сімейна структура», «потреба в дітях», «успішність виховання», «сімейна влада і лідерство», «історичний тип сім'ї». До найбільш досліджуваних проблем із погляду даного підходу слід віднести класифікацію цінностей подружжя, типологію цінностей сім'ї, типологію сім'ї у цілому [8]. У рамках даного підходу класицизм розглядається як мистецтво героїчної громадянськості. В основі цього стилю живопису лежать принципи філософського раціоналізму, що яскраво проявилися у підході до аналізу сімейної структури, типів виховання та історичного розвитку. Оспівуючи героїчні ідеали, мистецтво класицизму зовсім не цікавилася сучасністю, реальними людьми та їхнім побутом, а тяжіло до ідеалізованих абстрактних образів, проголошувало принципи зображення «чудової», «облагодженої» природи, ґрунтуючись на прилученні батьками дитини до вивчення античного мистецтва [9].

У рамках функціонального підходу увага повинна концентруватися не тільки на універсальності сім'ї, на історичних формах реалізації «ідеї» сім'ї, а й зосередитися на самому сімейному житті, на соціокультурних функціях сім'ї як соціального феномена і на взаємозв'язках соціокультурних ролей, пов'язаних зі шлюбом, родинними зв'язками і батьківством. Згідно з даним підходом, у мистецтві схожих поглядів дотримувалися у стилі бароко. У цьому стилі відобразилися уявлення про безмежність, багатоманітність і вічну мінливість світу, інтерес до середовища, оточення людини, природної стихії. Це мистецтво тяжіло до урочистого, патетичного «великого стилю», до приголомшливих ефектів, відзначалося пишністю, декоративним розмахом, бурхливою динамікою [10].

Своєю чергою, підхід із позиції «теорії конфліктів» передбачає аналіз деструктивних і творчих аспектів сімейних конфліктів. Прихильники цього підходу надають головне значення розподілу влади всередині сім'ї. Сім'я є місцем, де здійснюється економічне виробництво і перерозподіл матеріальних засобів, при цьому виникають конфлікти між інтересами кожного члена сім'ї, а також суспільства у цілому. Необхідно відзначити, що в рамках даного підходу можна розглядати картини художників-сюрреалістів. Вони заперечували традиційний підхід до створення творів мистецтва, визнавали верховенство підсвідомості над свідомістю і вважали найважливішою цінністю свободу ірраціонального сприйняття світу [11].

Згідно із соціологічним підходом, особливу увагу під час дослідження особливостей сімейного виховання необхідно приділяти вивченню соціальної сутності сім'ї та її

взаємодій з іншими соціальними інститутами. Своєю чергою, у рамках даного підходу розвивається абстрактне мистецтво. За першого погляду на картину, написану абстракціоністом, може здатися, що на ній – хаотичне нагромадження ліній, фігур і плям. Під час більш уважного вивчення стає ясно, що художник створив цілісну композицію, покликану викликати у глядача певні думки або настрої [12].

Прихильники діяльнісного підходу досліджують основні види діяльності в сім'ї, їхній вплив на розвиток особистості та роль в управлінні цією діяльністю. Слід зазначити, що в діяльнісному підході мистецтво розглядається як механізм трансляції смислів. Згідно із цим підходом, в епоху Відродження формування особистості ґрунтувалося на визнанні таких цінностей: висока гідність людської природи; не відхід від мирських справ, а активна діяльність; істинне благородство не передається у спадок, а здобувається особистими заслугами і знаннями; вартість особливої, індивідуальної думки, смаку, обдарування, способу життя [13].

В останні роки багато уваги приділяється аналізу сім'ї з позиції ціннісного підходу. Ціннісний розгляд сім'ї передбачає інтеграцію всіх знань про сім'ю. Він дає змогу розглядати сім'ю як соціально значиму і особистісно-значущу цінність, тобто універсальність і багатогранність особистості пояснювалися не лише її надзвичайною обдарованістю, а й умовами її виховання [14]. На думку вчених, ідеальна людина у плані зовнішньої і внутрішньої ціннісної картини повинна була знатися на науці і мистецтві, вміти гарно говорити, танцювати, грати на музичних інструментах. З огляду на вищезазначене, імпресіоністи затвердили в живописі чудовий світ. Вони наголошували на тому, що під час пізнання реального світу особистість змінює, ідеалізує, романтизує його. Світ імпресіоністичного живопису, звісно, реальний, але це світ святковий, безхмарний, оскільки зникла не тільки чорна барва, а й темні боки життя [15].

3. Методи дослідження: використано теоретичні методи (індукція, абстрагування, узагальнення, систематизація) та емпіричні методи, а саме метод психологічної діагностики та методи математичної обробки даних (описова статистика, кореляційний аналіз). Метод психологічної діагностики містив: тест-опитувальник батьківського ставлення (автори Г. Варга, В. Столін), опитувальник «Поведінка батьків і ставлення до них» (автор Е. Шафер), опитувальник емоційних стосунків у сім'ї (автор Є.І. Захарова), Вісбаденський опитувальник до методу позитивної психотерапії і сімейної психотерапії (WIPPF), авторська анкета для вибору стилю живопису. Після проходження дослідження з респондентами застосовувався метод бесіди для уточнення достовірності отриманих результатів.

4. Результати. У ході дослідження встановлено значущий кореляційний зв'язок на рівні 0,565 між ліберальним стилем виховання, позитивним образом батька і мати та уподобанням стилю Відродження в живописі. Тобто респонденти з теплими відносинами з батьком, гіперопікою та турботою і допомогою, демонстрацією великого спектру щирих почуттів із боку матері схильні вибирати картини епохи Відродження. У цьому разі існував фактор потурання, батьки перебували ніби «на побігеньках» і прагнули задовольнити будь-яке бажання. Батьки демонстрували повне розуміння причин стану індивіда і здатність до співпереживання та безумовного прийняття. Встановлено, що батьки по відношенню один до одного демонстрували позитивне ставлення, були уважні і разом долали проблеми.

Своєю чергою, встановлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,67 між авторитарним стилем виховання, зі скоріше позитивним образом матері та негативним образом батька й уподобанням стилю бароко в живописі. Тобто респонденти, у яких батьки займали занадто авторитарну по відношенню до дитини позицію, вимагали беззастережного послуху і надавали багато значення постійному розвитку здібностей, вибирали

картини стилю бароко. Батьки вважали, що діти ще дуже малі, щоб судити про що-небудь, тому демонстрували тенденцію до легкого застосування своєї влади, іноді навіть нав'язування своєї волі, ґрунтуючись на амбіціях. Установлено, що у даних респондентів мати – тепла і гіперопікаюча, батько – холодний, відкидаючий, індіферентний. При цьому по відношенню один до одного батьки демонстрували позитивне ставлення, були уважні і разом долали проблеми.

Установлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,84 між авторитарним стилем виховання та уподобанням класичного стилю в живописі. Тобто у респондентів, які вибирали картини в класичному стилі, батьки вели себе занадто авторитарно, вимагаючи беззастережного послуху і задаючи суворі дисциплінарні рамки. У цьому разі вони нав'язували свою волю, оскільки було виявлено жорсткий контроль, тенденція до легкого застосування своєї влади, заснованої на амбіціях, та автономність, яка виключала будь-яку залежність із боку матері, вміння впливати на стан респондентів із боку батька, вимога ставитися до себе як батька. Загалом встановлено підозріле ставлення до сімейного середовища і дистанція по відношенню до її членів. При цьому можливі нерозуміння причин стану респондента, відсутність тілесного контакту «батьки – дитина», а також відсутність в деяких випадках орієнтації на стан дитини під час побудови взаємодії з нею.

Емпірично встановлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,93 між авторитарним стилем виховання та на рівні 0,87 між ліберальним стилем виховання й уподобанням імпресіоністичного стилю у живописі. Тобто у респондентів, що вибирали картини у стилі імпресіонізму, спостерігалася різка зміна стилю, прийомів виховання у родині, що являють собою перехід від авторитарного до ліберального, і навпаки, перехід від психологічного прийняття до емоційного відкидання. Батьки встановлювали значну психологічну дистанцію між собою і дитиною, а тому інтереси, захоплення, думки і почуття дитини вважалися несерйозними. Батьки були нездатні надати емоційної підтримки, був відсутній тілесний контакт, а також у деяких випадках відсутній емоційний фон взаємодії. Спостерігалася підозріла поведінка і відмова від соціальних норм, відгородженість із боку обох батьків. Нерідко дорослі займали по відношенню до респондента протилежну позицію, при цьому відчували по відношенню до нього роздратування, злість, досаду. Але по відношенню один до одного батьки демонстрували позитивне ставлення, були уважні і разом долали проблеми.

Існує прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,56 між демократичним стилем виховання та уподобанням сюрреалістичного стилю в живописі. Тобто респонденти, які вибирали картини сюрреалістичного стилю, виховувалися у родині, де схвалювалося звернення за допомогою у разі сварок або будь-яких ускладнень. Батьки вважали важливим проводити з дитиною багато вільного часу. У цілому вони намагалися бути ближче до дитини, задовольняти її основні потреби і невдачі вважали випадковими. Батьки вірили у свою дитину і підтримували її самотність. Батьки до питань світогляду, релігії, сенсу і до майбутнього демонстрували песимістичний, захисний, індіферентний настрій, ставилися до себе як до батьків у контакті з дитиною, оскільки були здатні до співпереживання, вміли впливати на стан дитини.

Виявлено, що існує значущий зв'язок на рівні 0,971 між авторитарним стилем виховання та на рівні 0,844 між ліберальним стилем виховання і уподобанням абстрактного стилю в живописі. Тобто респонденти, які вибирали картини в абстрактному стилі, виховувалися у родині з різкою зміною стилів виховання – від суворого до ліберального, і навпаки. Батьки демонстрували нездатність до співпереживання і надання емоційної підтримки, була відсутня орієнтація на стан дитини під час побудови взаємодії з нею, а також відсутній у деяких випадках емоційний фон у взаємодії. Спостерігалася безумовне став-

лення до себе як до вихователя та вчителя з боку матері, але образ батька – позитивний, теплий і гіперопікаючий. По відношенню один до одного батьки демонстрували уважність та щирі теплі почуття.

Висновки.

1. На основі теоретичного аналізу літератури з проблеми дослідження впливу сімейного виховання на формування культурних цінностей особистості було встановлено, що сім'я є персональним середовищем життя і розвитку дитини, яке зумовлює спосіб життя та її соціальне існування. Особливості соціокультурного розвитку особистості характеризують: освітній рівень батьків, їх участь у суспільному житті. Рівень культури сім'ї визначається повагою до особистості дитини, усвідомленням впливу сімейної атмосфери на її формування, урахуванням цього під час спілкування. Структура сім'ї багато в чому залежить від звичаїв, культурних і національних традицій, моральних та правових норм. У її межах формується система стосунків між старшими та молодшими, батьками й дітьми, що визначає психологічний і культурний клімат у сім'ї. У родині формуються світогляд дитини, ставлення до навколишнього світу.

2. Було встановлено зв'язок між уподобаннями особистістю певних стилів живопису та особливостями виховання: існує значущий кореляційний зв'язок на рівні 0,565 між ліберальним стилем виховання, позитивним образом батька і матері та вибором живопису у стилі Відродження. Тобто респонденти з теплими відносинами з батьком, гіперопікою та турботою і допомогою, демонстрацією великого спектру щирих почуттів із боку матері схильні вибирати картини епохи Відродження. У цьому разі існує фактор потурання: батьки перебували ніби «на побігеньках» і прагнули задовольнити будь-яке бажання.

Свою чергою, встановлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,67 між авторитарним стилем виховання зі скоріше позитивним образом матері та негативним образом батька і вибором в живописі стилю бароко. Тобто респонденти, у яких батьки займали занадто авторитарну по відношенню до дитини позицію, вимагаючи беззастережного послуху, і надавали багато значення постійному розвитку здібностей, вибирали картини стилю бароко.

Установлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,84 між авторитарним стилем виховання та вибором класичного стилю в живописі. Тобто у респондентів, які вибирали картини в класичному стилі, батьки вели себе занадто авторитарно, вимагаючи беззастережного послуху і задаючи суворі дисциплінарні рамки.

Емпірично встановлено прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,93 між авторитарним стилем виховання та на рівні 0,87 між ліберальним стилем виховання і вибором імпресіоністичного стилю у живописі. Тобто у респондентів, що вибирали картини у стилі імпресіонізму, спостерігалася різка зміна стилю, прийомів виховання у родині, що являють собою перехід від авторитарного до ліберального, і навпаки, перехід від психологічного прийняття до емоційного відкидання.

Існує прямий кореляційний зв'язок на рівні 0,56 між демократичним стилем виховання та вибором сюрреалістичного стилю у живописі. Тобто респонденти, які вибирали картини сюрреалістичного стилю, виховувалися у родині, де схвалювалося звернення за допомогою у разі сварок або будь-яких ускладнень. Батьки вважали важливим проводити з дитиною багато вільного часу. У цілому вони намагалися бути ближче до дитини, задовольняти її основні потреби і невдачі вважали випадковими. Батьки вірили у свою дитину і підтримували її самобитність.

Виявлено, що існує значущий зв'язок на рівні 0,971 між авторитарним стилем виховання та на рівні 0,844 між ліберальним стилем виховання і вибором абстрактного стилю в живописі. Тобто респонденти, які вибирали картини в абстрактному стилі, виховувалися

у родині з різкою зміною стилів виховання – від суворого до ліберального, і навпаки. Спостерігалось безумовне ставлення до себе як до вихователя та вчителя з боку матері, але образ батька – позитивний, теплий и гіперопікаючий.

Таким чином, сім'я забезпечує соціалізацію людини, самореалізацію особистості, сприяє формуванню особистості з усталеною поведінкою. У сім'ї особистість набуває вмінь і навичок у різних сферах суспільного життя, насамперед навичок людського спілкування та культурної розвиненості. Спільне ведення домашнього господарства впливає на можливості самореалізації особистості, її смаки, уподобання, ціннісні орієнтації, культуру.

Список використаної літератури

1. Попович М.В. Нарис історії культури України. Київ, 1998. С. 536–715.
2. Іванова О.І. Виховні можливості художньої культури та мистецтва у духовному розвитку особистості студентів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2011. Вип. 3(44). С. 44–53.
3. Розум С.И. Психология социализации и социальной адаптации личности. Санкт-Петербург : Речь, 2007. 365 с.
4. Титаренко Т.М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. Київ : Либідь, 2003. 376 с.
5. Ейдеміллер Е.Г., Добряков І.В., Микільська І.М. Сімейний діагноз і сімейна психотерапія. Санкт-Петербург, 2003. 144 с.
6. Бех І.Д. Духовний розвиток особистості у фокусі сучасного виховного процесу. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2016. Вип. 6(75). С. 30–52.
7. Ткачева В.В. Гармонизация внутрисемейных отношений: мама, папа, я – дружная семья: практикум по формированию адекватных внутрисемейных отношений. Москва : Гном и Д, 2000. 160 с.
8. Куликова Т.А. Семейная педагогика и домашнее воспитание : ученик. Москва : Академия, 1999. 232 с.
9. Жулинський М.Г. Із забуття – в безсмертя: сторінки призабутої спадщини. Київ : Дніпро, 1990. 446 с.
10. Шнейдер Л.Б. Сімейна психологія : навчальний посібник ; вид. 2-е. Єкатеринбург : Ділова книга. 768 с.
11. Ким Т. Семья как субъект взаимодействия со школой. Москва, 2013. 61 с.
12. Шамионов Р.М. Социализация личности: внутренние и внешние инстанции. *Ученые записки кафедры педагогикки и психологии*. 2002. № 1. С. 73–93.
13. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Ч. 1. Тернопіль : Богдан, 2008. 272 с.
14. Дубровина И.В. Семья и социализация ребенка. *Мир психологии*. 1998. № 1. С. 54–57.
15. Культурологія: українська та зарубіжна культура : навчальний посібник / за ред. М.М. Заковича. Київ : Знання, 2009. 589 с.

FEATURES OF UPBRINGING AS A FACTOR OF FORMING PREFERENCES IN THE PAINTING

Yuliia Martyniuk

*I.I. Mechnikov Odessa National University
2, Dvoranska Str., Odesa, Ukraine, 65082
qerida28@gmail.com*

The purpose of the article is to provide a theoretical substantiation and a empirical research of the connection between the peculiarities of upbringing and the preferences of the style of painting. The article deals with a topic relevant to modern society, namely the relationship between the dependence of the artistic preferences and the family culture. The article emphasizes that the family has always played a special role in improving the personality, in shaping her individual picture of the world, as well in accumulating of the value and the cultural experiences.

Methods. For to the research of the psychological peculiarities of upbringing were used the test questionnaire of the parents attitude (authors G. Varga, V. Stolin), the questionnaire “The parents behavior and the attitude to them” (author E. Shafer), the questionnaire of the emotional relationships in the family (author E. Zakharova), Wiesbaden Inventar of Positive Psychotherapy and Familytherapy (WIPPF). Was used an author questionnaire to research the preferences of a particular painting style, as well to clarify of the results obtained were used the method observation and the method conversation.

Results. It has established connection between the psychological peculiarities upbringing of the respondents and the preferences of certain styles in painting. During the research, it has established a significant correlation between the liberal upbringing style, the positive image of the father and mother, and the preferences for the Renaissance style in painting. In turn, has established of the significant correlation between the authoritarian upbringing style, with the rather positive mother image and the negative father image and the preferences for Baroque style in painting. It should be noted that has established of the direct correlation between authoritarian upbringing style and the preferences for classical style in painting. It has empirically established of the direct correlation between authoritarian as well as liberal styles of upbringing and between the preferences of impressionistic and abstract styles in painting. It has established that there is a direct correlation between the democratic style of education and the preferences for surrealistic style in painting.

Conclusions. Analysis of the characteristics of upbringing as a factor in the formation of the preferences of styles in painting shows that there is a connection between the characteristics of family relationships and the formed parents' images, the styles of upbringing and the preferences of certain styles in painting.

Key words: personality, art, styles and genres in painting, culture, family values, upbringing styles, family, family structure, image of parents.